

SAKSBEHANDLER
Kjersti Randers

INNVALGSTELEFON

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

VÅR REF.
15/00963-3

DERES REF.
2015/4841-1

DERES DATO

ARK. P - Plansaker

VÅR DATO
26.05.2015

267,269,272 Lindås kom. - Ho

FG Eiendom AS
Sagstadvegen 67
5918 FREKHAUG

LINDÅS KOMMUNE	
Klassering	
02.06.2015	
Ark. behandl. 15/2015	Løst
Behandl.	Tilgjengelighet

KOPI

Innvilgelse av på søknad om dispensasjon fra kulturminneloven (kml) § 8 første ledd. Ny slamavskiller på Tveiten øvre, gnr/bnr 138/4, 7 og 17, Lindås kommune

Konflikt med id 134617, lokalitet fra steinalder

Vi viser til brev fra Hordaland fylkeskommune, oversendt 11.05.15, vedlagt søknad av 24.04.15 om nedgravning av ny slamavskiller med avløp på Tveiten øvre 138/4, 7 og 17, Lindås kommune. Videre vises det til uttalelse fra Universitetsmuseet i Bergen av 18.05.15.

Slamavskiller vil berøre søndre sikringszone samt sør-/sørøstenden av boplassen, ledninger vil berøre sørvestre del av et boplassen, automatisk fredet i medhold av lov om kulturminner av 1978 nr. 50 (kml) § 4 første ledd. I henhold til kml § 3 første ledd er inngrep i automatisk fredete kulturminner forbudt med mindre det foreligger tillatelse etter kml § 8. Riksantikvaren er rette myndighet til å gi slik tillatelse, jf. forskrift om faglig ansvarsfordeling mv. etter kulturminneloven § 1 nr. 1.

Vedtak

Med hjemmel i kml § 8 første ledd fatter Riksantikvaren følgende vedtak:

«I forbindelse med nedgravning av ny slamavskiller med avløp, gis det med dette tillatelse til inngrep i søndre sikringszone samt sør-/sørøstenden (tank) og sørvestre del (ledninger) av automatisk fredet kulturminne, steinalderlokalitet, id 134617, Tveiten øvre 138/4, 7 og 17 i Lindås kommune, jf. avmerking på vedlagt kart, stemplet Riksantikvaren og datert 26.05.15.

Ved ferdigstilt tiltak, måles yttergrense for inngrep inn, avmerkes på kart og sendes Hordaland fylkeskommune, slik at opplysning/justering kan legges inn i kulturminnedatabasen Askeladden.

Tillatelsen gis uten vilkår om arkeologisk utgravning.

Tillatelsen gjelder bare det omsøkte tiltaket. Tillatelsen bortfaller dersom tiltaket ikke er iverksatt innen 3 år fra mottakelsen av dette brev.»

Omsøkt tiltak

Kommunalt VA-anlegg må legges om med ny, større slamavskiller, bl.a grunnet oppføring av leilighetsbygg (godkjent i reguleringsplan av 2008). Slamavskilleren skal også fungere som trykkforsterker for overføring av avløp fra Alverstraumen, noe som krever en viss høydeplassing. Veier, bygg og annen infrastruktur vanskeliggjør annen tilfredsstillende plassering. Tiltaket vil innebære fjerning av masser og sprengning for nedgravning av tank. Den vil bli

liggende innen boplassenes søndre sikringszone og noe inn i boplassen. Det opplyses at øvrige ledninger ikke ser ut til å komme i konflikt med fredet område (feil? se under RAs merknader).

Kulturminner/kulturmiljø

Steinalderboplassen ble påvist ved fem funnførende prøvestikk i 2004, spredt over hele flaten. I alt framkom 26 funn av flint, kvarts og rhyolitt, samt noe oppsamling på overflaten. Stratigrafien viste sterkt omrotete forhold, uten intakte lag. Oppgravde boplassmasser fra bl.a. tidligere anlegg av vei og kloakk i søndre del av lokaliteten skal være spredt utover flata. Ytterligere stikk på flaten bekrefter de tidligere beskrevne forhold av forstyrrelser og omroting, der flintbiter finnes spredt sammen med glass, porselen o.a. fra nyere tid. De kystnære områder generelt i området er rik på boplasser fra ulike perioden av steinalderen.

Hordaland fylkeskommune og Universitetsmuseet i Bergen vurderer

Fylkeskommunen opplyser at omsøkt tiltak i hovedsak vil følge samme trasé som eldre vei, vann- og avløpsledninger i sikringssonen og vil derfor her ikke utgjøre nytt inngrep. Deler av tiltaket vil gå ca en meter inn i lokalitetens sørøstre del. Lokaliteten er svært omrotet over hele flaten og det er uvisst om funnene er fra stedet eller kommet med de tilførte jordmassene. Fylket vurderer at lokaliteten innehar liten vitenskapelig verdi.

Universitetsmuseet i Bergen sier seg enig i fylkeskommunens vurderinger. Lokaliteten er uten tvil omrotet og det er usikkert hvorvidt funn skriver seg fra stedet eller fra tilførte masser. Begge etater anbefaler at det gis dispensasjon for omsøkt tiltak uten vilkår om utgravninger.

Riksantikvarens merknader og begrunnelse for vedtaket

Riksantikvaren skal verne om kulturminner som ikke-fornybare ressurser og arbeide for at kulturminneverdiene blir best mulig ivaretatt og nyttiggjort i et samfunn i endring. Tillatelse til inngrep i automatisk fredete kulturminner kan gis dersom private og/eller samfunnsmessige hensyn vurderes å veie tyngre enn de kulturminnefaglige verdiene. I denne saken synes steinalderlokaliteten å være i en så vidt forstyrret, omrotet og redusert forfatning at vi ikke finner grunnlag for å gå imot omsøkt tiltak. Tiltaket vurderes som samfunnsmessig viktig.

Søknaden er noe uklart opplyst. Tegnforklaring til kart over inngrep mangler (vedlegg 7 i mottatt søknad). Vi forstår likevel at rosa avmerking er id 134617 med sikringszone og omsøkt tank må være rektangulær avmerking i boplassenes søndre del. Videre finner vi ikke samsvar mellom tekst og kart. I søknadens tekst står at vannledninger ikke synes å komme i konflikt med verneområde. På mottatt kartvedlegg 6 vises eksisterende ledningssystem, der det i sin helhet kun ligger i boplassens søndre sikringszone for derfra å føres rett vest mot sjøen. På kartet over inngrep løper 3 ledningstraseer ut fra tanken i retning nordvest. Vi oppfatter disse som nyanlegg. De gjør et relativt stort inngrep i lokalitetens sørvestre del. Vi kan heller ikke se at det er tatt høyde for nødvendig areal til gravgroper og sprengning. Inngrepssonen må nødvendigvis være større enn størrelsen på tanken.

Dersom det hadde dreid seg om en intakt boplass hadde vi etterspurt en avklaring og nærmere presisering av ovenstående. Ettersom boplasslagene er svært omrotet og forstyrret, finner vi å kunne behandle saken slik vi har mottatt den. Uklarhetene vil ikke ha innvirkning på vår avgjørelse i denne konkrete saken.

Som både fylkeskommunen og museet bemerker, har tidligere tiltak i nærmiljøet til boplassen medført at funnførende lag er forstyrret, forflyttet og omrotet. Vi sier oss enige i at boplassen har begrenset vitenskapelig verdi slik den nå framstår. En faglig utgravning vil neppe kunne gi vesentlig ny kunnskap. De stratigrafiske forhold synes ikke lenger å være intakte. Det er neppe

hensiktsmessig å utføre annet enn en innsamling av et representativt omfang gjenstander, dersom funn fra registreringen ikke er tilstrekkelig for en sikker tidfesting av lokaliteten. Da størstedelen av funnområdet vil bli liggende, vil dette framdeles være mulig.

Riksantikvaren finner med dette at det kan innvilges dispensasjon for omsøkte tiltak i samsvar med vårt vedtak, uten vilkår om arkeologisk utgravning.

Framdrift og gjennomføring

Tiltaket skal gjennomføres som vist på vedlagte kart. Mindre endringer/avvik kan klareres med Hordaland fylkeskommune. Større endringer i forhold til det omsøkte tiltaket krever ny søknad til Riksantikvaren.

Vi gjør oppmerksom på at dersom det under anleggsarbeidet oppdages/fremkommer andre automatisk fredete kulturminner enn de tillatelsen gjelder for, skal arbeidet straks stanses i den utstrekning det kan berøre kulturminnet og Hordaland fylkeskommune varsles, jf. kml § 8 annet ledd. Riksantikvaren avgjør snarest mulig og senest innen tre uker om arbeidet kan fortsette og fastsetter evt. vilkår for dette.

Klagemulighet

Vedtaket kan påklages innen 6 uker fra dette brev er mottatt, jf. kml § 8 første ledd, tredje punktum. En eventuell klage stiles til Klima- og miljødepartementet, men sendes Riksantikvaren.

Vennlig hilsen

Isa Trøim (e.f.)
seksjonssjef

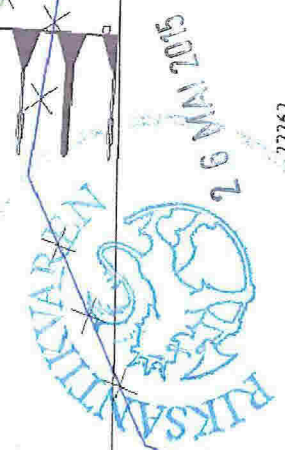
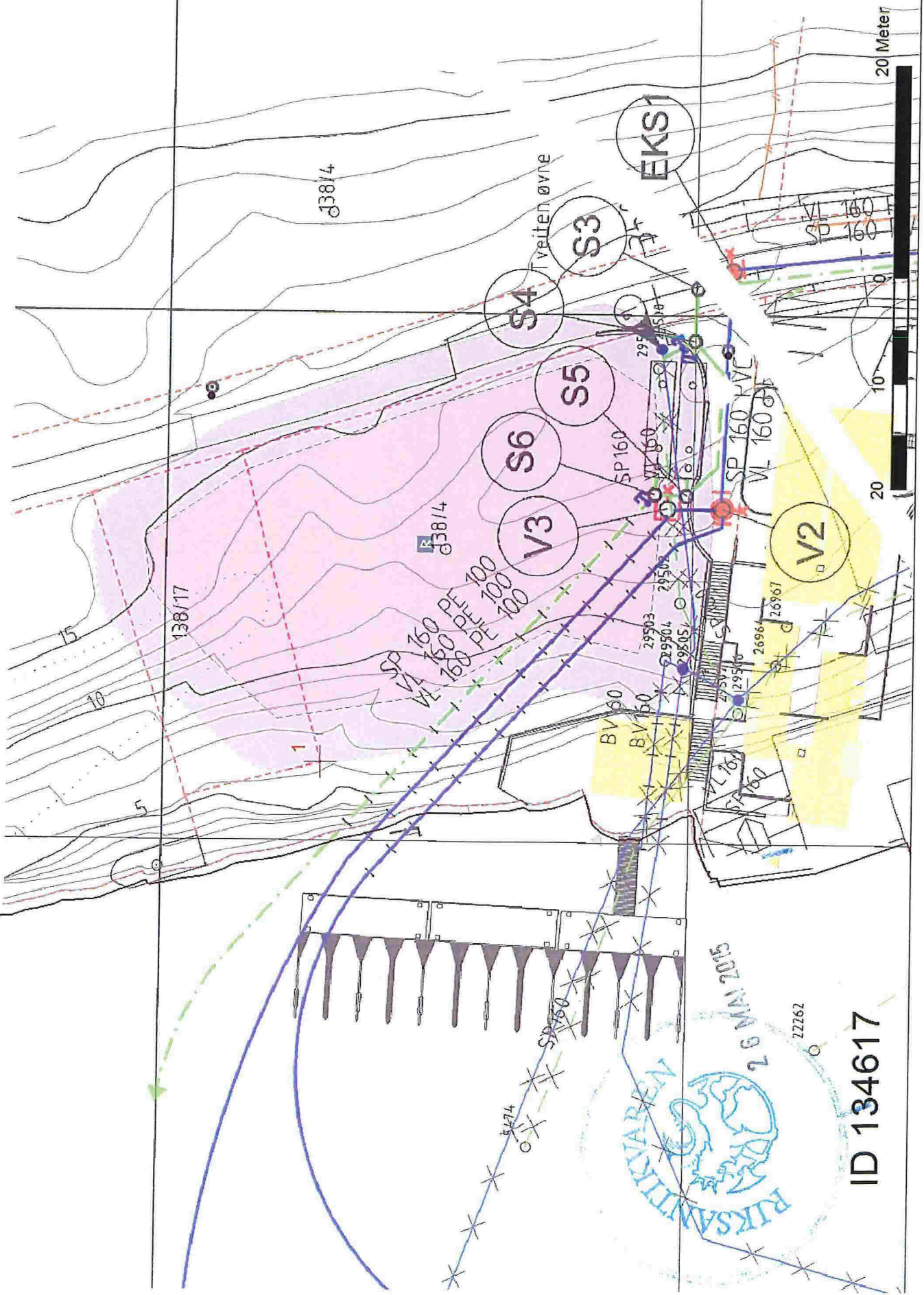

Kjersti Randers
seniorrådgiver

Vedlegg: 1

Kartskisse med id 134617 og omsøkte tiltak avmerket, stemplet RA og datert 26.05.15

Kopi til:

Hordaland fylkeskommune, Kultur- og idrettsavd., Postboks 7900, 5020 Bergen
Universitetsmuseet i Bergen, Avd. for kulturhistorie, Fornminnes., Pb 7800, 5020 Bergen
Lindås kommune, Kvernhusmyrane 20, 5914 Isdalstø

ID 134617